

Emigratie verhaal van Symen Tamminga (N141), zijn vrouw Tietje Knol en hun 5 kinderen naar Australië.

Tina Bergsma (N141-12), dochter van Antje Tamminga (N141-1) en Berend Bergsma, kleindochter van Symen T. en Tietje K. verteld het emigratie verhaal zoals haar moeder Antje dat haar heeft verteld.

Tina:

Het was echt een reis naar het onbekende voor mijn grootvader en grootmoeder. Mijn moeder vertelde me dat ze eerst een aanvraag hadden ingediend om naar Canada te gaan, maar werden afgewezen omdat een van de kinderen niet slaagde voor een gezondheidstest.

Mijn moeder Anstje of Anne zoals ze in Australië wordt genoemd, was bijna 13 jaar oud toen ze emigreerden. Dit zijn haar herinneringen aan de reis naar West Australië.

Op de ochtend dat het gezin in december 1950 naar Australië vertrok, sneeuwde het en was het erg koud. Symen, Tietje, Antje en Jikke hadden overnacht bij een familielid. Vandaar gingen ze naar de oma van Antje, waar haar 3 broers verbleven. Anderen waren er ook om afscheid te nemen. Ze namen de trein naar Amsterdam, waar het schip de 'Johan van Oldenbarneveld' wachtte.

Na veel formaliteiten waren ze eindelijk aan boord. Ze klommen een paar trappen op om bij dek nummer 3 te komen. Daar stonden ze bij de reling en keken naar de kust van Holland naar wat ze dachten dat het de laatste keer was. De familieleden die daar stonden uit te zwaaien leken al snel weg.

Rond etenstijd stond een mooie, gedekte tafel op hen te wachten met sneeuw witte tafelkleden, zilveren tafalgerei en een heerlijk diner, allemaal geserveerd door Indonesische bedienden.

Tijd om te slapen; de mannen gingen naar het mannenverblijf en de vrouwen en kinderen naar het vrouwenverblijf, ze sliepen in een grote slaapzaal met 3 stapelbedden boven elkaar.

De familie vierde dat jaar Kerst aan boord van de 'Johan van Oldenbarneveld'. Anstje en Jikke zongen aan de piano en er was een groot verkleedfeest.

Ze kwamen door het Suezkanaal en toen was er het grote stuk van de Indische Oceaan. Niemand zag land gedurende een week, wat sommige passagiers verontrustte en dus waren ze erg blij om eindelijk de Australische kust te zien. In de eerste week van januari 1951 kwamen ze aan in Fremantle, West-Australië.

Veel migranten moesten bij een migrantenkamp naar binnen als ze in Australië aankwamen, maar aangezien Symen en zijn gezin een plek hadden om te verblijven en een baan al voor hen geregeld was, konden ze rechtstreeks naar Fremantle in West-Australië gaan.

Een familielid van Tietje, een neef die al met zijn vrouw in Australië woonde, begroette hen. Hun achternaam was Knol. Het weer was die eerste dag prachtig en zonnig en ze gingen allemaal in de auto van deze familie naar Perth, waar ze woonden. Deze oom Knol had voor Symen een baan bij een boer in Busselton geregeld, dus de volgende dag namen ze de trein naar Busselton. De trein was in hun ogen ouderwets, het was een houten trein met een "waterzak" aan de achterwagons. Ze ontmoetten een Australisch gezin in de trein en Symen, die Engels had geleerd door middel van lange-afstand-onderwijs, sprak met hen terwijl ze tijdens de reis verschillende interessante dingen aanwezen. Symen vertaalde voor de rest van de familie. Ze zagen onderweg bloeiende kerstbomen en Blackboys. Het landschap was prachtig. Het treintje stopte onderweg bij elk klein station, dus het duurde uren om van Perth naar Busselton te reizen.

Toen het gezin in Busselton aankwam, heeft de boer ze opgehaald in zijn pick-up. Ze hadden er nog nooit een gezien en waren dus behoorlijk geïntrigeerd. Tietje zat vooraan bij de boer en de rest zat achterin de laadbak van de pick-up. Het was ongeveer 8 mijl naar de boerderij, wat een behoorlijk lange rit leek. Eindelijk kwamen ze aan in hun nieuwe huis.

Het was een klein huisje met vier kamers en een veranda aan de voorkant. Er was geen elektriciteit en er waren geen kranen, maar er was een put aan de achterkant. Het huisje had houten vloeren en wanden van gipsplaat. Het leek meer op een oude schuur. Er waren enkele bedden van de boerderij geleend, omdat hun meubels nog niet waren aangekomen. Ze waren behoorlijk teleurgesteld in het oude huisje. Na een rustpauze keken ze rond en vonden het platteland en de bush eromheen prachtig. Er werd een emmer in de put gelaten om wat water te halen om op een fornuis in de keuken te zetten, zodat er een kopje thee werd gezet. Ze hadden die dag zelfs wat regen, wat vrij ongebruikelijk was midden in de zomer.

Omdat het vakantie was in Australië was er nog geen school, maar Symen ging direct aan de slag als boerenknecht. De volgende ochtend was hij de koeien al aan het melken met een melkmachine. De boer had ongeveer honderdtwintig melkkoeien. Hij had ook vier kinderen, allemaal meisjes en hoewel de Taminga-kinderen geen woord Engels spraken, waren ze al snel op goede voet met hen.

De zondag kwam en behalve dat Symen moest melken had hij een vrije dag, dus kleedden ze zich allemaal keurig aan en gingen een wandeling maken opzoek naar een kerk. De vliegen waren hinderlijk! Ze kwamen bij het huis van hun buurman en een oude dame deed de deur open. Symen legde uit dat ze op zoek waren naar een kerk. De oude dame vertelde hen dat er eens per maand kerkdienst werd gehouden in het gemeentehuis, maar deze zondag niet.

De oude dame was opgetogen dat ze christenen waren en nodigde hen die middag om vier uur 's uit voor een afternoon tea. Dus tegen vier uur liepen ze allemaal terug naar het huis van de oude dame. De oude dame had de tafel prachtig gedekt, met een mooi tafelkleed en alle borden waren keurig op de oud-Engelse manier neergezet. Er was rundvlees en tomaat en allerlei soorten cake. Ze vroeg hoe ze hun thee lekker vonden en voegde wat koud water toe terwijl ze hun thee op Hollandse wijze dronken, zwak, zonder melk, maar met suiker. Het was zo'n fijn welkom in een nieuw land. Later zongen Anne en Jikke enkele liedjes voor haar, in het Nederlands natuurlijk, maar de oude dame vond het erg mooi en zei dat Tietje snel weer langs moest komen. De familie maakte haar eerste vriend.

Omdat het gezin ongeveer 13 kilometer buiten Busselton woonde, lieten ze hun boodschappen eens per week bezorgen. Tietje gaf hem toen een lijst voor de komende week. Ze had een aantal verrassingen omdat ze niet zeker wist in welke hoeveelheden het eten was verpakt. Toen ze eenmaal lollies op de lijst had gezet, bleek het een grote zak van twee pond, dit tot grote vreugde van de kinderen. Er was ook een grote plak "Mills and Wares fruitcake", dus ze hadden feest, totdat Tietje beseftte wat het allemaal had gekost en dat was het einde.

Toch stond Tietje ook voor een verrassing. In plaats van halverwege de week zonder geld te zitten, zoals ze gewend was, was er na twee weken genoeg geld over om een splinternieuwe fiets te kopen. Ze kon dan naar Busselton fietsen wanneer ze maar wilde. Het was echter een lange weg, dus het kostte wel wat energie.

In februari begon de school, dus namen de kinderen om half acht 's ochtends de bus naar school. De naam van de lerares was Miss Cook. Ze deed haar best om de kinderen Engels te leren en gaf ze leesboeken uit de eerste klas. Omdat Tietje vastbesloten was ook Engels te leren, las zij ze ook. Ze leerden het snel.

Het werk op de boerderij van meneer Johnston was gedaan, dus Symen moest op zoek naar ander werk. Er was werk genoeg dus dat was geen probleem. Ze verhuisden naar een ander huis bij een

andere boerderij. Dit huis was nog erger dan het eerste. De muren en plafonds zakten door en er zat geen verf meer op.

Hun meubels waren uit Nederland aangekomen, dus hebben ze alles toch nog zo goed mogelijk ingericht. Er was weer een put aan de achterkant, dus er was in ieder geval genoeg lekker vers water. De winter kwam en het huis was erg tochtig, maar er was een open haard en veel hout rondom dus Anstje kookte pannenkoeken boven het vuur.

Ze woonden nu wel een stuk dicht bij Busselton en dat maakte sommige zaken wel gemakkelijker. 'S morgens namen de kinderen nog de schoolbus, maar ze konden ook de afstand lopen, twee en een halve mijl. Ze liepen op zondag naar de kerk.

Hier werd ook een kleine jongen geboren, ze noemden hem Sibe. Tietje moest naar het Busselton Hospital om hem te krijgen. Haar andere kinderen waren in Nederland thuis geboren, dus ze was nogal ongerust. Symen schilderde een tweedehands kinderwagen en Anstje naaide kanten lakens en kussenslopen voor de nieuwe baby. Anstje is op dat moment van school gegaan om Tietje te helpen met de nieuwe baby. Ze was veertien jaar oud.

Het gezin is na korte tijd weer verhuisd, dus niet meer in Busselton en even later zijn ze nogmaals verhuisd zodat Symen werk als timmerman kon vinden.

De broers en zussen van mijn moeder verhuisden allemaal naar verschillende buitenwijken nadat ze waren getrouwd, maar waren nog steeds dichtbij genoeg om op verjaardagen en Kerstmis elkaar te bezoeken. Ik (Tina) heb goede herinneringen aan het vieren van Kerstmis bij mijn grootmoeder op tweede kerstdag. Dit was al een hele tijd traditie. Mijn grootmoeder (Tietje) had de tafel steeds prachtig gedekt met o.a. een kersttafelkleed en kaarsen, en we kregen allemaal een geschenk.

Na een paar jaar werd Symen het werken op de boerderij beu, dus bouwde hij een soort van woonwagen (nou ja, meer als een klein draagbaar huis, want het had nooit wielen en werd per vrachtwagen vervoerd) en toen het klaar was, trok het gezin erin. Het was vrij klein voor acht personen en het kostte wat moeite om in en uit bed te komen.

De familie maakte toen plannen om wat dicht bij Perth te gaan wonen, zodat Symen werk als timmerman kon vinden. De familie had vrienden gemaakt en had goede burens in Busselton, dus ze vonden het jammer dat ze vertrokken.

Symen vond werk als timmerman en de familie kocht een blok land (5 acres) in Naval Base, waar ze vele jaren woonden, eerst alleen in de woonwagen en later werden er ook een paar kamers bij gebouwd. Anstje en Jikke bleven de woonwagen als slaapkamer gebruiken. Er was geen water en geen elektriciteit, dus gebruikten ze olielampen en een oude houtkachel op de veranda. Het wassen gebeurde met de hand en Symen moest water verder weg halen. Het viel Tietje zwaar, maar zo hebben ze het jarenlang gedaan. Er werd hier ook een meisje geboren dat ze Elizabeth noemden. Ze was twintig jaar jonger dan Antsje.